

STADSDELEN GENETA

Resultat från medborgardialogen inför
framtagandet av ny strukturplan

”Geneta är ett intressant och speciellt ställe, vi är så olika att det på något sätt gör oss lika. Det är ett ställe jag vill att mina barn ska växa upp i.”

- Högstadiellev

Medborgardialog stadsdelen Geneta

Urban Utveckling

Anna Degerfeldt, socialantropolog, uppdragsansvarig
Merete Boland, samhällsplanerare, projektmedarbetare
Anna Molin, samhällsplanerare, projektmedarbetare

Övrigt medverkande:

Vilhelm Meyer, samhällsplanerare
Daniel Nilsson, geograf
Oliver Berger, statsvetare
Tobias Karström, samhällsplanerare

Beställare

Södertälje kommun, samhällsbyggnadskontoret
Kontaktperson: Zsolt Juhász, planarkitekt

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
Bakgrund	4
Stadsdelen Geneta	4
Syfte	5
Disposition	5
2. Metoder	6
Området idag	6
Representativitet	6
Uppsökande dialog	7
Barnperspektiv och barnens perspektiv	8
3. Resultat barnperspektiv och barnens perspektiv	10
Viktiga platser	11
Barn och vägarna i Geneta	12
Aktivitet och rekreativsmöjligheter	14
Trygghet och otrygghet	15
Fritidsgård	16
4. Resultat uppsökande dialog	17
Handel & service	17
Geneta Sportfält – ”Fältet”	20
Trafiksituationen	21
Trygghet och otrygghet	22
5. Analys	24
Nära till allt	24
Lek och aktivitetsytor	24
Fältet	24
Handel och service	25
Trygghet	25
6. Rekommendationer	27
Fältet	27
Trygghet	27
Handel och service - Geneta Centrum	27
Lek och rekreativsmöjligheter	27
Fotnoter	28

Sammanfattning

I dagsläget, 2018, bor cirka 5 000 personer i Geneta, som ligger drygt 4 km från Södertälje centrum. Geneta har på grund av sina förutsättningar att utvecklas stadskvalitéer identifierats som ett område som ska utvecklas till en kompletterande tyngdpunkt i kommunen.

Inför den kommande strukturplanen som Södertälje kommun ska ta fram har Urban Utveckling anlåtats för att genomföra en medborgardialog med de boende i Geneta. Medborgardialogen har genomförts genom workshoppar med barn i åldrarna 7 till 16 år, telefonintervjuer, uppsökande dialog vid tre tillfällen med tolk samt studier av kartor och relevant material. Totalt deltog 122 personer jämnt fördelat över olika åldrar och kön (utom i gruppen unga 16-25 år).

Väldigt många av dialogdeltagarna tycker om sin stadsdel, som beskrivs som lugn och grönskande, ett område där man har nära till allt och känner sina grannar. Många tyckte också att det känns otryggt, att det är mörkt, skräpigt och problem med ungdomar som hänger i stora grupper samt kriminalitet, framförallt i centrum. I barnperspektiv har fem teman identifierats, viktiga platser (skolan, bostadsgården och fältet), barn och vägarna i Geneta, aktivitet och rekreationsmöjligheter, trygghet/otrygghet, och behovet av en fritidsgård. I den uppsökande dialogen som även inkluderade några barn identifierades fyra teman, handel och service, Geneta sportfält, trafiksituationen, samt känslan av trygghet/otrygghet.

Det uppskattas att det är nära till allt (skola, dagis, vård, affärer, Fältet och natur) och att det är promenadvänligt. Därför är det viktigt att eftersträva att behålla småskaligheten.

Geneta Sportfält är den viktigaste platsen för Genetaborna. Fältet fungerar både som en sammankopplande mötes- och rekreationsplats men även avskiljande mellan södra och norra Geneta. Fältet upplevs också som mörkt och belysning bör ses över, generellt upplevs hela Geneta som mörkt. Kopplingar mellan norra och södra delen bör stärkas.

De flesta på södra sidan upplever ett gott utbud av handel och service medan de boende på norra sidan bland annat saknar fler butiker i centrum, mötesplatser och en bankomat. Rekommendationen är att behålla funktioner och service som finns samt att förstärka Geneta centrum genom att bygga på eller nära platsen.

De lek- och rekreationsmöjligheter som finns i dag i Geneta är uppskattade och inför en förtätning rekommenderas det att ta hänsyn till de befintliga värden genom till exempel att bevara små skogsdungar bredvid förskolorna, de är uppskattade lekställen. De äldre barnen saknar platser de kan vara på och det kan därför vara bra att planera för en ny fritidsgård i stadsdelen.

De skolplatser som finns i stadsdelen beräknas räcka till 2020 utan nybyggnation och därför rekommenderas det att planera in fler skol- och förskoleplatser tidigt i processen.

1. Inledning

Bakgrund

Södertälje växer. Till 2035 planeras uppskattningsvis 20 000 nya bostäder i kommunen och staden ingår som en av åtta regionala stadskärnor i Stockholmsregionens regionala utvecklingsplan, RUFSS¹. Hur Södertälje utvecklas och förhåller sig till övriga regionala stadskärnor samt hur lokala centrum och bostadsområden ska utvecklas på bästa sätt i relation till detta är en del av ett intensivt strategi- och visionsarbete.

I programmet "Södertälje stadskärna 2029" presenteras stadsbyggnadsstrategin "bygg ihop-koppla samman," vilket innebär att utveckla strategiska platser för att främja en sammanhängande stad. I programmet har vissa områden identifierats som lämpliga att utvecklas till "tyngdpunkter" i staden. Genom att koncentrera bostäder och verksamheter på väl utvalda platser kan dessa utvecklas till levande stadsmiljöer med en attraktiv miljö och varierat serviceutbud. Tyngdpunkterna kopplas samman med funktionella stråk som ska koppla ihop olika områden bättre på de gåendes villkor.

Stadskärnan i Södertälje är exempelvis en väl utvecklad tyngdpunkt. Den ska kompletteras med andra, mindre tyngdpunkter, som bland annat Hovsjö, Mariekälla, Geneta, Ronna, Weda, Grusåsen, Brunnsäng och Fornhöjden. Tyngdpunkterna har valts på grund av sina förutsättningar att utveckla stadskvalitéer. De kvalitéer som tyngdpunkterna i viss mån redan har idag och som ska stärkas är: tillgänglighet till gånggatunätet, verksamhetskuster, täthet, tillgång till handel, service, kultur och parker samt tillgänglighet till kollektivtrafik.

Stadsdelen Geneta planeras att förtätas med cirka 1 000 lägenheter. Inför strukturplanen för Geneta som planeras färdigställas innan sommaren 2018 har Urban Utveckling anlåtats för att kartlägga hur stadsdelen fungerar genom en medborgardialog. Dialogen genomfördes dels genom uppsökande dialog vid tre tillfällen på strategiskt utvalda platser, dels genom intervjuer med en pedagog från samtliga skolor/förskolor i Geneta samt med elever från alla årskurser på Wasaskolan för att ta del av barnens egna perspektiv.

Vad är en strukturplan?

En strukturplan visar på ett övergripande sätt hur stadsdelar kan förändras på sikt, till exempel gator, torg, bebyggelseområden, grönområden och parker.

Strukturplanen ligger till grund för fortsatt planeringsarbete och stödjer kommunen och andra aktörer till helhetssyn i framtida avväganden.

Stadsdelen Geneta

Geneta präglas av bebyggelse anlagd under miljonprogramsåren och är på många sätt ett klassiskt exempel på funktionalism. Fyra kilometer från Södertälje centrum ligger stadsdelen som en enklav, avgränsad av billeder. I mitten av området ligger rekreationsytan Geneta Sportfält (även kallat "Fältet"), det är nära till grönområden och grönska, husen är placerade luftigt. Geneta har förutom några punkthus i nordöstra delen mest lägre bebyggelse. Norra delen domineras av hyreslägenheter medan södra delen domineras av villor och hyresradhus. En cykeltunnel samt en gång- och cykelväg förbinder Geneta och Ronna. Ett antal gång och cykelvägar förbinder Geneta med angränsande områden öster och söderut. Det bor cirka 5 000 personer i området.

Geneta Centrum består av två tegelbyggnader i formen av ett L med entréer vända inåt mot en stor öppen yta. Det är få fönster som vetter ut mot gatan, men även inne mot "torget" är det få fönster och glasade partier. I centrum finns en pizzeria, en tobaksaffär, två dagligvarubutiker, familjecentralen, en kyrka och en restaurang att hyra för event. Längs med billeden på norra sidan, Klockarvägen, ligger industrilokaler med en blandning av kontor, grossister, bilservice och liknande. Söder om den södra billeden, Fritidsvägen, ligger det relativt nyanlagda Vasa handelscentrum med stora matvarubutiker, klädkedjor och snabbmatsställen. Vasa handelscentrum har kunder från stora delar av Södertälje.

Det finns två skolor för barn upp till årskurs 9, Wasaskolan och Kringlaskolan samt tre förskolor, Svingelns-, Skeppets- och Pumpans förskola. Totalt går cirka 1 340 barn i någon av verksamheterna.

I sydvästra delen av Geneta ligger Södertälje fotbollsarena, Scaniarinken och Geneta IP. Det finns ett antal idrottsföreningar att välja på, bland annat fotbollsklubbar, Södertälje simsällskap och basketklubben SBBK. En stor andel av befolkningen är syrisk-ortodoxa kristna och det finns en stor kyrka och ett antal kulturföreningar. Geneta har dessutom två mindre kyrkor.

Syfte

Syftet med dialogen är att ta reda på hur invånarna i Geneta använder sin stadsdel för att kunna ta fram en hållbar strukturplan. Eftersom strukturplanen ska innehålla vilka utvecklingsmöjligheter det finns för området, riktlinjer och förslag, har dialogens syfte varit att undersöka:

- Vad Genetaborna tycker bra och mindre bra med sin stadsdel
- Vilka platser som är viktiga och som man gärna vistas på
- Otrygga eller trista platser
- Hur de tar sig till och från hemmet
- Vilka behov som finns och vad de tycker behöver utvecklas

Disposition

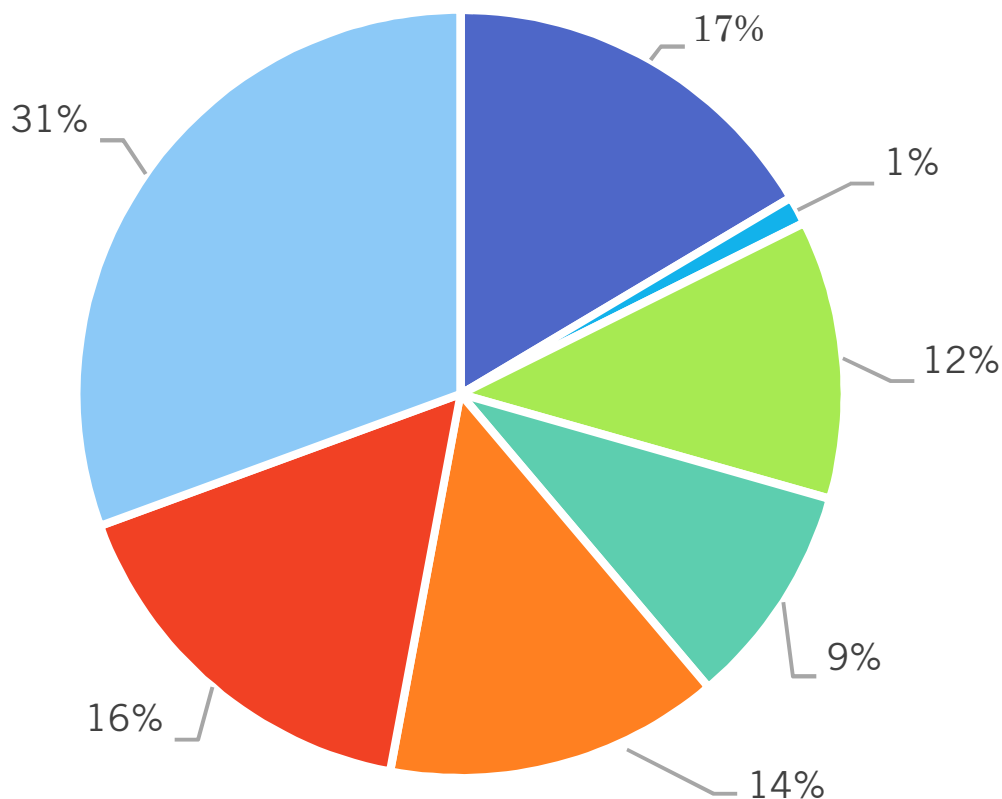
Rapporten inleds med en bakgrund där stadsdelen Geneta presenteras. I detta kapitel presenteras även bakgrunden för varför en strukturplan tas fram. I kapitel 2 presenteras de metoder som använts för att förstå hur invånarna i Geneta använder sin stadsdel, vad de tycker och vilka behov de har. Därefter redovisas resultaten från dialogen i kapitel 3. Resultatdelen inleds med barnperspektiv och barnens perspektiv för att sedan redogöra för de uppsökande dialogtillfällena. I kapitel 4 sammanfattas och analyseras resultaten.

2. Metoder

Medborgardialogen har genomförts med syfte att ta tillvara på så många olika människors synpunkter som möjligt och därför har vi använt oss av flera olika metoder. En riktad insats har gjorts för att inkludera barn och unga, som ofta inte deltar under traditionella mötesformer. Här nedan presenteras de olika tillvägagångssätten.

För att kunna genomföra medborgardialogen på bästa sätt har en grundläggande förståelse av Geneta skapats genom platsobservationer, kartstudier och en inläsning av relevanta dokument och statistik.

Representativitet

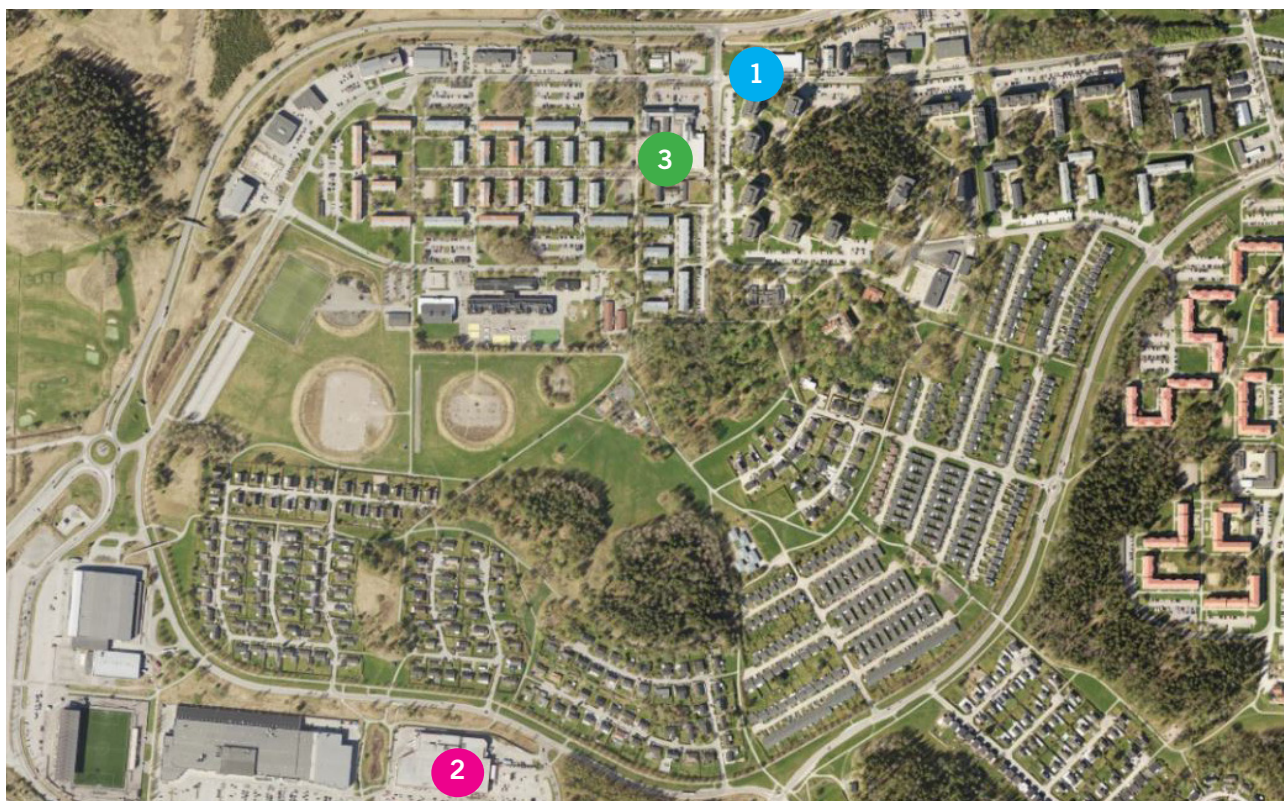
Ålder dialogdeltagare

■ 5-15 år ■ 16-25 år ■ 26-35 år ■ 36-45 år ■ 46-55 år ■ 56-65 år ■ 65-86 år

Hur vi upplever och använder den fysiska miljön kan skilja mycket mellan män och kvinnor, unga och äldre, vilka fysiska förutsättningar man har, socioekonomisk ställning, kulturell bakgrund och så vidare. Att kunna säkerställa representativiteten är därför av yttersta vikt för att kunna se olika gruppers behov och önskemål och för att kunna planera för mer jämställda och jämlika miljöer. Metoderna i dialogen med invånarna i Geneta har valts för att kunna säkerställa en så god representativitet som möjligt.

Enligt information från Södertälje kommun bor det cirka 5 000 personer i stadsdelen Geneta. Cirka 3 000 personer bor i hyreslägenheter i Genetas norra del, cirka 1000 personer bor i villorna i sydvästra delen. Ytterligare 1 000 personer bor i sydöstra delen av Geneta.

82 procent av de boende i Geneta är födda utomlands eller har föräldrar som är födda utomlands. De största etniska grupperna är från Syrien (32,4 procent), Irak (17 procent) och Turkiet (12 procent). Minst 23 olika nationaliteter finns representerade i Genetas befolkning.²

Platser för den uppsökande dialogen: 1. Vid Netto. 2. Vid ICA MAXI. 3. I Geneta Centrum.

För att nå en bra nivå av representativitet har tre strategiska platser i Geneta valts ut:

- Utanför entrén till Netto, Klockarvägen, för att främst nå boende i hyresrätter på den norra och nordöstra sidan.
- Utanför ICA Maxi, Vasa Handelsplats, för att främst nå villaägarna och radhusboende på södra sidan.
- På torget i Geneta Centrum för att nå boende i hyresrätter centralt och nordvästra Geneta.

Den uppsökande dialogen förlades två vardagskvällar mellan 16.00-18.00 samt en helgdag i Geneta centrum mellan 12-14.00 för att passa olika medborgares behov. Personal vid tillfällena har inkluderat både män och kvinnor, i olika åldrar för att säkerställa att så många som möjligt skulle känna sig bekväma nog att uttrycka sina åsikter. På plats varje dag fanns också en tolk samt en representant från Södertälje kommun.

För att nå barn och ungdomar som generellt är en svår målgrupp att nå, genomfördes tre workshoppar med elevrådsrepresentanter i årskurserna 1 till 9. Hur workshopparna gick till finns beskrivet under rubriken ”Workshoppar med barn”.

Sammanlagt har 122 personer deltagit i dialogen, 43 kvinnor och 32 män i åldrarna 26 till 85, samt 47 stycken barn och unga i åldrarna 5 till 16 år. Vi lyckades nå god spridning i olika ålderskategorier, utom i åldersspannet 16 till 25 år, vilket generellt är en av de svåraste grupperna att nå. Vi försökte nå gruppen genom att även skicka inbjudningar till idrotts- och kulturföreningar. De allra flesta deltagarna bor i Geneta nu, medan ett par personer hade växt upp eller bott i Geneta en längre tid men nyligen flyttat.

Uppsökande dialog

För att nå så många som möjligt valdes uppsökande dialog som metod, vilket innebär att platserna för dialog valdes på grund av att många invånare redan rör sig på platsen. På plats utfördes semi-strukturerade intervjuer med förbipasserande och ditkomna med hjälp av en intervjuguide. Totalt deltog 85 antal personer som bor eller arbetar i Geneta vid de tre dialogtillfällena.

Frågorna kretsade kring Geneta idag, vad som är bra och vad som kan förbättras. Vilka platser man vistas på och vad man gör där. Vid vilka tillfällen man besöker centrum och hur man tar sig till från skola och jobb. Vad man tycker om kommunikationerna samt om det finns platser man undviker på

grund av exempelvis otrygghet. Frågor kring Geneta i framtiden, invånarnas behov, vad som saknas och hur man ville att centrum ska se ut ställdes också.

Dialogdeltagarna kunde även lämna synpunkter genom att pricka ut bra platser (grön prick) respektive platser som kan förbättras (röd prick på en karta. På denna karta fick de även markera ut var i Geneta de bor (gul prick). Totalt markerade Genetaborna 83 punkter som de gillar och som de tycker är viktiga och som bör värnas om. De markerade 61 punkter som de ogillar och/eller tycker kan förbättras eller utvecklas. Sammanlagt markerades 144 punkter på kartan. Minst 31 personer delade med sig av sina erfarenheter av Geneta via prickkartan.³

Engagemanget varierade från att bara märka ut på kartan, eller lämna några synpunkter, till att ställa upp på en lång intervju och märka ut och diskutera platserna vid kartan. Många deltog dock i båda aktiviteterna.

Inbjudningar och information

Tillsammans med kommunen gjordes ett direktutskick hem i brevlådan till alla som bor i Geneta helgen innan den uppsökande dialogen. Två veckor innan mailades affischerna ut till ett antal nyckelorganisationer och föreningar i Geneta för att nå ut till fler. Informationen på affischen fanns på svenska, engelska och arabiska. Cirka en vecka innan gick det även att hitta information om medborgardialogen på Södertälje kommuns och Urban Utvecklings respektive hemsidor.

Barnperspektiv och barnens perspektiv

Barnperspektivet handlar om barns bästa sett ur ett vuxenperspektiv. Ett barnperspektiv innebär att barn sätts i fokus och uppmärksammar vilka konsekvenser beslut får för olika barn, det är också ett verktyg för att ta fram bättre underlag inför förändringar. Barnperspektivet kan inkludera barn i processen men innebär framförallt att vuxna analyserar barnens behov och perspektiv.

Barnens perspektiv å sin sida handlar om barnets egna upplevelser och ger barnen möjlighet att själva uttrycka sig i frågor som berör dem. Enligt FN:s barnkonvention har varje barn rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet, vars åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.⁴ I Sverige ska alla myndighetsbeslut som inverkar på barn tas med hänsyn till barnperspektiv och för barnens bästa.⁵

Närmiljöns fysiska utformning påverkar barn i större utsträckning än vuxnas eftersom de är mer begränsade i sin rörelsefrihet. Lek är barns naturliga sätt att förhålla sig till sin närmiljö och en stadsplanering som värnar om och underlättar att barn på ett säkert sätt kan röra sig mellan hem, skola, aktiviteter och vänner stimulerar därför både barns fysiska välmående och barns självständighet. Att ha möjligheten att påverka stadsutvecklingen och se sina behov tillgodosedda skapar ett mer demokratiskt och jämlikt samhälle. Genom att arbeta i workshopform med elevrådsrepresentanter i årskurs 1 till 9 på Wasaskolan samt genomföra intervjuer med pedagoger har vi arbetat med barnperspektivet i en vidare bemärkelse.

Workshoppar med barn

Sammanlagt deltog 32 barn i åldrarna 7 till 16 år. 17 flickor och 15 pojkar. Tillsammans med de uppsökande dialogtillfällena nåddes totalt 47 stycken antal barn och unga.

Workshopparna innehöll olika moment dels anpassade efter barnens ålder, dels för att ta reda på hur barnen upplever Geneta idag samt för att ta reda på vad de vill att framtidens Geneta ska se ut.

Eleverna i årskurs 1 till 6 fick rita en mental karta över "sitt" Geneta, d.v.s. en karta över platser i Geneta de brukar vistas på, som de tycker om eller tycker är viktiga är i fokus. Därefter diskuterade vi tillsammans de olika kartorna, likheter och olikheter.

Tillsammans med eleverna i årskurs 4 till 9 skapade vi en identitetskarta över hur Geneta uppfattas idag och hur man vill att Geneta ska bli i framtiden. På en skala mellan motsatsord (se nästa sida) fick eleverna markera tre ord som beskriver hur Geneta är idag, samt tre ord som beskriver hur de vill att Geneta ska bli.

Mental karta ritat av lågstadielev.

Geneta är för mig idag mest (3 röda pluppar)
 I framtiden vill jag att Geneta mest ska vara (3 gröna pluppar)

BIL	<input type="text"/>	CYKEL
HÖGA HUS	<input type="text"/>	LÅGA HUS
LAND	<input type="text"/>	STAD
OTRYGG	<input type="text"/>	TRYGG
GAMMAL	<input type="text"/>	UNG
SPÄNNANDE	<input type="text"/>	TRÅKIG
NÖJE/PULS	<input type="text"/>	ROFYLLT
TRADITIONELLT	<input type="text"/>	MODERNT
FINT	<input type="text"/>	FULT
HEMMA	<input type="text"/>	BORTA

Identitetskarta som användes i mellan- och högstadiet.

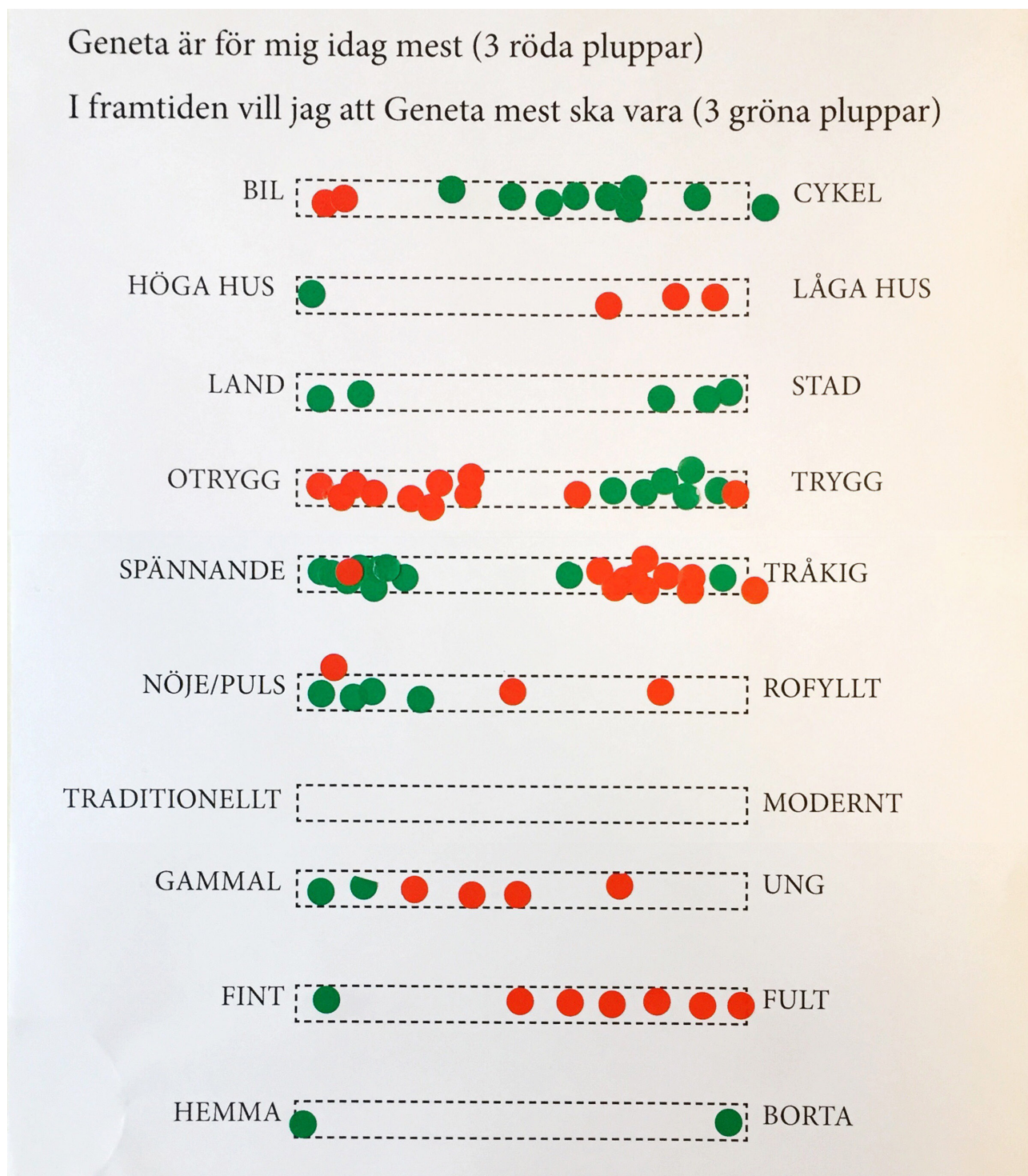
Eleverna i årskurs 4 till 9 fick dessutom svara på en kort enkät. Barnen i mellanstadiet svarade tillsammans i grupper om tre personer, barnen i högstadiet fick svara individuellt. Enkäten innehöll frågorna:

- Vad saknar du i Geneta idag?
- I framtiden vill jag kunna ... i Geneta,
- Tänk på att barn och unga i Geneta behö ver...
- Barn och unga i Geneta uppskattar...
- Gör om ... (plats) till/så att...
- Tror du att du kommer att bo kvar i Geneta som vuxen? Varför? / Varför inte?

Telefonintervjuer

Som komplement till de workshoppar vi höll med barn och unga för att skapa oss en bild av barnens egna perspektiv, genomförde vi en telefonintervju på mellan 20 och 45 minuter med en pedagog från varje skola och förskola i Geneta för att bredda förståelsen av barnens liv och förutsättningar i området.

3. Resultat barnperspektiv och barnens perspektiv

Identitetskarta åk 4-6. Barnen i mellanstadiet upplever Geneta som framförallt otryggt, tråkigt och fult. Två stycken tycker att det karakteriseras av bilar framför cyklar och tre stycken av låga hus. Ett barn tycker Geneta är spännande och en person tycker att området karakteriseras av nöje och puls. I framtiden vill de flesta barnen att Geneta ska karakteriseras av cykling framför bilism, att Geneta är spännande samt att det är tryggt.

Viktiga platser

För de flesta barn är skolan och skolgården en av de viktigaste platserna. På grund av den ökade friheten att röra sig längre bort ju äldre barnet blir finns det skillnader mellan vad barnen tycker är viktigast. För barn i lågstadiet som får röra sig mest begränsat är de viktigaste platserna gården där man bor och skolan. 5 av 10 ritade skolan på sin mentala karta och 9 av 10 ritade sina bostadshus och den lekpark som fanns på gården. Rörelsemönstret utvidgas generellt för barn i mellan- och högstadiet, som förutom skolan och sitt bostadshus, ritade en butikerna i centrum, runt Strängnäs vägen och sin matvaruaffär.

För barn i mellanstadiet är Fältet och dess lekplats, centrum och fotbollsplanen på skolgården de viktigaste platserna. De brukar också spela fotboll (spontanfotboll) i idrottshallen både med och utan lärare. I centrum brukar de framförallt handla godis men uttryckte att det är tråkiga affärer och att det saknas saker att göra för barn i deras ålder.

De viktigaste platserna för ungdomar i högstadiet är Vasa handelsplats, centrum samt två bänkar bredvid centrum, Wasa- och Kringlaskolan, Fältet, konstgräsplanen och arenan. Både barn i mellanstadiet och ungdomar i högstadiet sa dock att de saknade platser att vara på som kändes anpassade efter barn och unga, där de var välkomna. De flesta i högstadiet skulle vilja att det fanns fler bänkar och platser att sitta på, att bara "hänga" på. I dagsläget brukar de ibland sitta på skolgården efter stängning, ibland på någon förskolas gård men då de brukar bli bortkörda. Det finns två bänkar utanför centrum, mellan centrum och gårdarna där alla hänger oavsett vilken skola man går på. "Alla hänger där" förklarar en pojke och fortsätter: "det är en helig plats". Där samlas de även vintertid.

Centrum markerades som en bra och viktig plats av ungdomar i högstadiet. De brukar dels uppehålla sig vid de två bänkarna bredvid centrum, dels på pizzerians uteservering i centrum. Där får de sitta på sommaren när det är lite kunder, även om de inte köper något. "Det är okej ibland att sitta där" berättar en tjej från högstadiet. Flera av ungdomarna uttryckte förutom att de saknar bänkar och en fritidsgård, att de upplever att det mesta finns i Geneta och att de sällan behöver lämna stadsdelen. Även om några av flickorna tar bussen in till Södertälje centrum ibland.

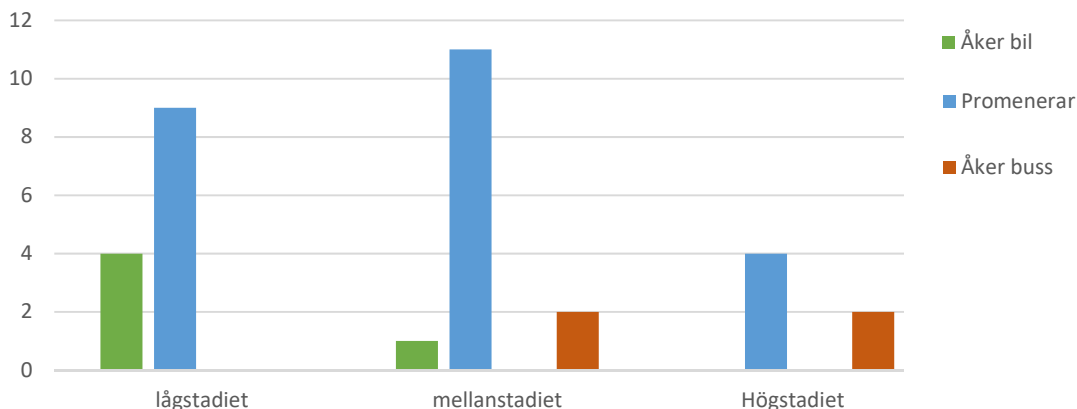

Lekplats i på barnets bostadsgård (mental karta lågstadiet).

Barn och vägarna i Geneta

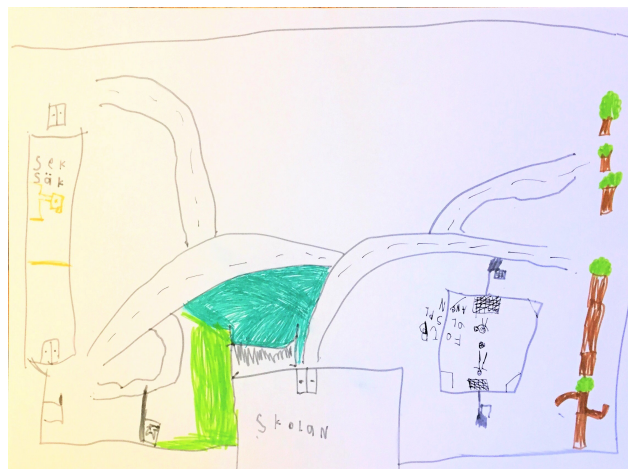
Geneta planerades trafikseparerat enligt modernistiskt ideal. Stadsdelen omgärdas av en ringled med ett fåtal matarleder till skolor och bostadsområden. Inne i Geneta finns det alltså nästan bara gång- och cykelvägar vilket borde göra området trafiksäkert och säkert för barn. Billederna runt Geneta kantas av parkeringsplatser vid entréerna till bostadsområdena och centrum på ena sidan vägen, samt parkeringsplatser till butikerna i industrilokalerna och kyrkorna på andra sidan, eller bostadsområden och skogspartier.

Enligt pedagogerna bor de flesta av eleverna nära sin skola/förskola, vilket betyder att många barn inte behöver korsa någon eller få bilvägar på väg till och från skolan. Några barn i lågstadiet tyckte exempelvis att det är ”Bra att affärerna är nära, då behöver man inte gå över gator”. Bland barnen som deltog i workshopparna är det många som går till och från skolan.

Hur eleverna tar sig till skolan.

Däremot upplevde flera av pedagogerna att många barn får skjuts med bil till skolan även om de bor nära. Både Skeppets förskola, Wasaskolan och Kringlaskolan har problem med mycket trafik på morgonen. En lärare berättade att de har en vändplan en bit bort (på Prästgårdsgatan), men föräldrarna åker inte fram 100 meter till den utan vänder direkt där de har parkerat. Äldre barn, går eller får skjuts, även om de bor nära enligt läraren. Några i 6:an åker buss men inte jättemånga. I högstadiet, går eller åker man buss. Många får dock skjuts, några har egen Epatraktor eller moped enligt läraren. Hon menar att även de flesta i personalen åker bil även om de bor nära.

Vägar och grönska (mental karta mellanstadiet)

Dessutom framförs otillåten fordonstrafik på gångvägar nära Wasaskolan och Skeppets förskola. De bommar som har funnits har förstörts enligt personalen, där bilar kör med full fart. ”Nu är det kaos hos oss när föräldrar lämnar barnen med bil. Det finns inte heller parkeringsplats kl 08.00 när man kommer till jobbet.” Även andra pedagoger upplever trafiken som ett problem.

”Prästgårdsvägen är en lång 30-sträcka där barn/ungdomar går till två förskolor samt två skolor. Längs med vägen finns även hundratals hushåll och det är många människor i rörelse. Den satta hastigheten hålls väldigt sällan och vägen är högt trafikerad. Nu när vägen asfalterats om fick vi två, efterlängtnade vägbulor vilket har medfört en viss hastighetssänkning utanför vår förskola. Men det finns inte ett enda övergångsställe vilket gör att barn i samtliga åldrar (även vuxna) går över vägen på ett väldigt riskabelt sätt.”

Till Wasaskolan får de flesta barnen skjuts eller går. Några går med sina storasyskon. De flesta bor väldigt nära. När förskolorna åker på utflykt längre bort tar de oftast bussen från närmsta busshållplats, vilket för några av förskolorna är hållplatsen vid centrum. Både föräldrar som intervjuades och pedagoger uttryckte att det finns en oro över att släppa iväg barnen för långt. Flera föräldrar tyckte därför att det var bäst om barnen lekte på gården, eller att man gör gemensamma utflykter till lekparken

Högstadiееlevеrs skolväg.

på Fältet eller till en av skolgårdarna. Barnen kommenterade också trafiken och många av barnen i lågstadiet ritade framträdande vägar, bilar och parkeringsplatser när de ritade sin mentala karta av Geneta.

Ungdomar i högstadiet kommenterade bland annat att det saknas vitmarkeringar vid vissa övergångsställen och att bilar inte alltid stannar.

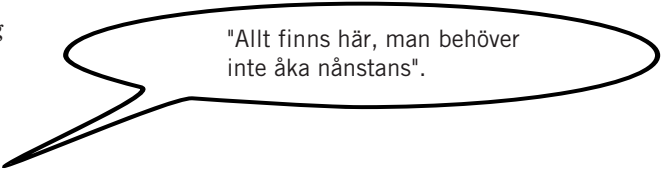
Många av barnen har cyklar hemma men cyklar inte till skolan. Däremot ville majoriteten av barnen i mellanstadiet att Geneta ska karaktäriseras av cykling snarare än bilar i framtiden. Ungdomar ville istället att Geneta ska karaktäriseras mer av bilar i framtiden.

"De (bilarna) tänker inte på oss, de ska köra saktare men de stannar inte alltid".

Aktivitet och rekreativsmöjligheter

Det som utmärker Geneta är grönskan och närheten till den stora rekreativsytan, Geneta Sportfält. Där finns flera fotbollsplaner, en stor lekplats, en kulle som används till pulkaåkning på vintern, skogsdungar, samt både planerad och vildvuxen vegetation. För de mindre barnen är dock oftast gården man bor på och skolgården de viktigaste platserna. Skolorna och förskolornas gårdar ser väldigt olika ut och har olika förutsättningar för att tillgodose barnens behov.

På Kringlaskola går ca 488 elever. Enligt den pedagog som intervjuades är deras skolgård relativt liten för mängden elever. De har en del aktiviteter och lekredskap, bland annat ett uppskattat nytt digitalt memo, som lockar besökare även utanför skoltid. Stora ytor är asfalterade. Enligt skolan själva, används den inhägnade fotbollsplanen på andra sidan Prästgårdsvägen mycket. Det finns ingen annan lekplats i skolans omedelbara närhet men barnen brukar spela fotboll och brännboll på gräsyten bakom Gulfmacken, Brolundavägen 20.

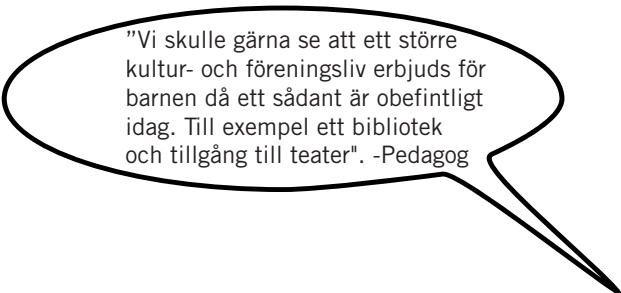

"Allt finns här, man behöver inte åka någonstans".

Wasaskolan, med ca 630 elever, har en relativt stor skolgård med olika aktiviteter. De har fotbollsplaner, basketplan, pingisbord, gungor och rutor för King. Skolan angränsar till Geneta Sportfält, vilket används mycket av "fritids" men inte så mycket på skoltid enligt den lärare som intervjuades. Däremot säger hon att det används "väldigt mycket av andra skolor och förskolor. Det är nyttigt för alla". De tre förskolorna i Geneta har också olika förutsättningar. Skeppets förskola har en inhägnad gård med kuperad terräng, uppdelad i två. De har gungor, kompisgungor, en låg rutschkana för barn i åldern 1 - 2 år, en liten träbåt med brygga, ett lekhus, samt en mycket populär vattentrappa. De har också en liten eldstad med en syrenberså som också är uppskattad enligt förskolan. Gården till Pumpans förskola består av en liten inhägnad innergård med några leksaker i trä. Utanför finns gungor som barnen får använda under uppsikt. Förskolan Svingelns gård renoverades för några år sedan och har varierande terräng, från vildvuxen vegetation till arkitektplanerade lekområden med hinderbana, gungor och sandlåda. Enligt Södertälje kommun förväntas de skol- och förskoleplatser som finns idag precis klara beräknat antal barn till 2020 utan nybyggnation.

Barnen själva gillar Fältet, att spela fotboll på konstgräsplanen, samt att kunna klättra både på skolgården och på lekplatsen på Sportfältet, att gunga och spela King. De mindre barnen vill gärna ha fler studsmattor, längre rutschkanor samt någonstans att leka inomhus med personal, eftersom det lekland som finns i Geneta framförallt riktar sig till väldigt små barn enligt dem. Högstadieläverna spelar fotboll på konstgräsplanen. En pojke i högstadiet föreslog ett internetcafé för att kunna spela med andra. Tre barn föreslog att det borde finnas ett utegym. Även om fler högstadieungdomar än mellanstadiebarn tyckte att det fanns mer saker att göra och bättre utbud i Geneta, tyckte vissa, framförallt flickor att "Restauranger och fik saknas".

Alla pedagoger uppger att de ofta tar med sig barnen ut i närområdet och grönskan, närheten till naturen är något som framhålls som mycket positivt av pedagogerna. Barnen brukar leka i närbelägna skogsdungar, inne på något av barnens bostadsgård eller på lekplatsen på Sportfältet. Vintertid går de också dit för att åka madrass eller liknande. En pedagog förklarar att "[b]arnen gillar att vara i skogen, att upptäcka saker och se hur det växer och så." Ibland åker de på utflykt till Tore Kjellberget, Tom Tits, biblioteket i Södertälje eller till Stockholm.

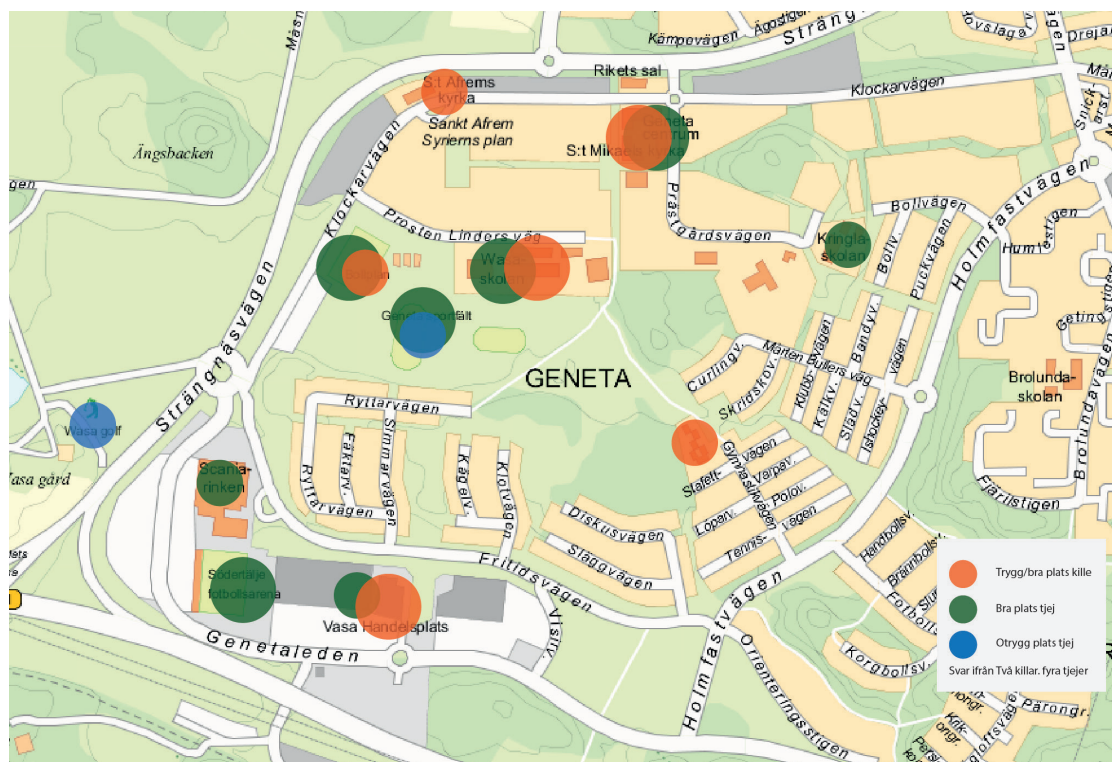
"Vi skulle gärna se att ett större kultur- och föreningsliv erbjuds för barnen då ett sådant är obefintligt idag. Till exempel ett bibliotek och tillgång till teater". -Pedagog

Det finns ett flertal fotbollsplaner i Geneta, både stora som Södertälje fotbollsarena och på Sportfältet samt mindre som på Wasaskolans gård, bland radhusen vid Tennisvägen/Ishockeyvägen och på Prästgårdsvägen mitt emot Kringlaskolan. På Fältet finns en konstgräsplan (Geneta IP) samt två stora grusplaner, en är dock övervuxen och verkar inte underhållas. Det finns ett antal sportklubbar och två idrottshallar, Wasa sporthall och Scaniarinken. Både föräldrar, pedagoger och några flickor uttryckte att de fick åka långt för att delta i annat än sport på sin fritid, som exempelvis dans eller ridning som två flickor berättade om. En av pedagogerna sa att de gärna skulle "se att ett större kultur- och fören-

ingsliv erbjuds för barnen då ett sådant är obefintligt idag. Till exempel ett bibliotek eller tillgång till teater.”

Trygghet och otrygghet

Generellt tyckte de flesta i högstadiet att det är dålig belysning i Geneta. Framförallt på Fältet, som några passerar till och från skolan, men också i centrum, vid busshållplatser och kring skolan. Det beror både på att det är dålig belysning men också på att trasiga lampor inte byts ut snabbt nog, ”det finns inga lampor som funkade [på Geneta Sportfält] och det finns en skog bredvid. Det är otryggt.” ”Fältet känns otryggt och mörkt”. ”Det saknas lampor på fältet, det är kolsvart.” Även lärarna lyfte belysningsfrågan som en viktig trygghetsaspekt, att det lampor ofta är trasiga längs med gångvägar och att varken lekparken eller Fältet är tillräckligt upplyst.

Trygga och otrygga platser enligt eleverna i mellan- och högstadiet.

Andra ungdomar sa att det är bra och tryggt i Geneta. Pojkar i högstadiet tyckte inte att det fanns några otrygga platser, men tog upp att även de saknar belysning, samt att de upplevde att de inte får vara någonstans utan att bli bortkörda av väktare eller polis.

Barn i lågstadiet pratade minst om otrygghet men några tycker att det är ”[f]ör mycket bus” samt ”[f]ör mycket smällare på kvällar och nätter”. De berättade att tonåringar ibland kastar smällare vid lekplatsen på fältet. Barn i mellanstadiet tycker att Geneta är otryggt, tråkigt och fult. De vill inte bo kvar för att ”i Geneta kan man inte göra något roligt, det är ingen bra miljö.” ”Nej inget här i Geneta håller oss kvar eller att vi har goda minnen Geneta. Det är även otryggt och osäkert.”

Barn i alla årskurser uttryckte en medvetenhet kring bilden av Geneta som otryggt. En pojke sa exempelvis att media överdriver, andra tryckte på att det känns väldigt tryggt i Geneta medan andra höll med om att det är skräpigt och känns otryggt.

”Geneta är ett tryggt ställe. Media överdriver.”

Fritidsgård

Fritidsgården i Geneta stängdes på grund av hot och incidenter våren 2016. I april 2017 blev det klart att Rösberga och Geneta fritidsgård skulle slås ihop och få nya lokaler i Bårstaskolans gamla matsal i Ronna. Förbindelsen mellan Geneta och Ronna består i nuläget av en cykeltunnel och en gång-/cykelväg. En övervägande majoritet av alla barn och unga, men också 17 vuxna, som deltog i dialogen lyfte att de ville ha tillbaka en fritidsgård i Geneta. I de 11 enkäter som barn i årskurs 3 till 9 svarade på nämndes önskan om en fritidsgård minst 10 gånger.

En pedagog ansåg att den förstörelse som sker på förskolegårdarna skulle minska om de unga hade något annat att göra. Hon menade att fritidsgården i Ronna ligger för långt bort för att de unga ska ta sig dit. En 14-årig pojke sa att han önskade att det fanns en fritidsgård ”så att vi inte gör dumheter, istället för att vi ska störa i centrum”.

”Vi anser även att det finns stort behov av en fritidsgård då barn/ungdomar i Geneta inte har någonstans att ta vägen på sin fritid. Detta leder till att de driver omkring i stor utsträckning och det sker skadegörelse i centrum, på förskolor och skolgårdar.” – Pedagog

Geneta fritidsgård har flyttat. I lokalerna finns idag Geneta Familjecentral.

4. Resultat uppsökande dialog

Totalt deltog 85 personer som bor eller arbetar i Geneta vid de uppsökande dialogtillfällena runt om i Geneta. De intervjuades via en semistrukturerad intervjuguide och gavs tillfälle att på en satellitbild över Geneta markera ut var de bor (med gul prick), bra platser (grön prick) samt platser som kan förbättras eller som de ogillar (röd prick).

Medborgarna hade mycket att säga och synpunkter om ett antal olika ämnen. Fyra teman framstod som mest angelägna för dialogdeltagarna och stadsdelen Geneta kommer att diskuteras utifrån dem här nedan. De är Handel och service, Geneta Sportfält, Trygghet och otrygghet samt Trafiksituationen.

Prickkarta som sammanfogar alla tre kartorna från de uppsökande dialogtillfällena.

Många är positiva till sitt område och har bott i Geneta en längre tid eller i hela sitt liv. Positiva värden är att det är lugnt och fint med naturen, att det är nära till allt (skola, dagis, Sportfältet, affärer), att det är promenadvänligt, samt att det är trevlig stämning mellan grannar och att "man känner alla".

Andra tyckte att det var bättre förut, att det är skräpigt, att det är otryggt på grund av trafik och kriminalitet, att det busas på nätterna och att de upplever en större segregation.

Handel & service

Geneta har ett relativt stort utbud av handel och butiker. Längs med Klockarvägen ligger matvarubutiker, grossister, bilservice och en möbelaffär, i norra delen ligger Geneta centrum med en pizzeria, vårdcentral, familjecentral, en tobaksaffär och matvarubutiker. På södra sidan av Geneta ligger Vasa handelsplats med stora kedjor, Systembolag, två apotek, snabbmatställen och matvarubutiker.

De flesta dialogdeltagarna som deltog vid ICA Maxi på Vasa handelsplats tycker att handel och serviceutbud är bra. De flesta bor i villor på södra sidan av Geneta och promenerar eller tar bilen till Vasa handelsplats. De besöker aldrig eller väldigt sällan Geneta centrum som de upplever som otryggt och/eller trist. De efterlyser att belysning på gångvägar ses över och att dammen mellan Maxi och Skopunkten görs i ordning med bänkar.

Fyra personer svarade att Geneta centrum är bra som det är, eller att det viktigaste är att det finns god tillgång till vårdcentral och läkare. En 14-årig pojke tyckte att allt man behöver finns men att klotter och liknande borde saneras. Majoriteten av dialogdeltagarna besöker dock sällan eller aldrig Geneta centrum med hänvisning att det inte finns något skäl att gå dit eller att det upplevs som otryggt. De som ändå besöker centrum besöker i huvudsak vårdcentralen, familjecentralen och för att komplettera sin handel med etniskt specifika varor, många av barnen uppgav att de köper godis i tobaksaffären. Flertalet uttryckte att centrum var bättre och finare förr, att det fanns en större variation av butiker (vilket de flesta kommenterade saknas i centrum, utom en äldre kvinna som tycker att det räcker med att städa upp, ”Vi behöver inte fler butiker”) samt att det fanns träd och blommor, vilket var fint.

De dialogdeltagarna vi intervjuade på norra sidan vid Netto och i Geneta centrum uppgav i större grad att de dels brukar besöka centrum regelbundet, dels att de gärna skulle se ett större utbud av butiker och matställen. Två stycken föreslog att det borde anläggas något på torget för barn att göra. Förutom mer butiker i centrum föreslog flera personer att det vore bra med ett bibliotek och en bankomat i centrum. I dagsläget finns närmsta bankomat på Vasa handelsplats. Att det borde finnas fler restauranger och caféer samt en torghandel med grönsaker var också önskemål.

Geneta Centrum.

Uppsökande dialog vid ICA MAXI, februari 2018

Geneta Sportfält – ”Fältet”

Även under den uppsökande dialogen framträder Geneta Sportfält, vanligtvis benämnt som ”Fältet,” som en av de mest uppskattade och viktigaste platserna i Geneta. Nästan hälften av dialogdeltagarna nämnde Fältet som en viktig och bra plats (47%). Till Fältet går man med sina barn, för att rasta hunden, för att spela fotboll, för picknick, för promenader och motion eller för att åka pulka vintertid. I andra hand nämndes skolan som en viktig och bra plats (14%), därefter nämndes vårdcentralen (6 %), promenadstråk (6%), sin bostadsgård (5%), lekplatser (4%), butiker (2 %). Det är framförallt kvinnor och äldre (både män och kvinnor) som promenerar på Fältet eller runt delar av det. Barn och familjer går till lekparken, fotbollsplanerna, den stora lekparken eller pulkabacken på vintern. Många var positiva till förtätning bara det inte byggs på Fältet, eftersom närheten till rekreativsmöjligheter och Fältet var en av de mest positiva aspekterna med att bo i Geneta.

Många påpekade dock att den ena fotbollsplanen inte sköts, är överväxt och borde göras i ordning. Många upplever också att det är för mörkt och att belysningen borde kompletteras. Andra berättade att saker i lekparken ibland är trasiga och brända, att det på kvällstid hänger ungdomar där. En kvinna berättade att: ”De har ju gjort i ordning väldigt fina lekparker men bredvid skogsdungar, och då händer det ju grejer. Bygg inte nya lekparker bredvid en skog, det blir inte bra.”

”Vi brukar promenera runt hela området, det är jätteskönt och väldigt uppskattat, det är många som göra det.” -Kvinna, 40 år

”Blir ett tillhåll för ungdomar på kvällstid.” -Man, 40 år

Trafiksituationen

Många upplever trafiksituationen i Geneta som ett orosmoment. Problem relaterade till trafik nämndes totalt 111 gånger av dialogdeltagarna, bilar nämndes 34 gånger, trafik 14 gånger, moped och motorcykel 16 gånger, samt att det körs fort eller på otillåten plats 47 gånger.

Framförallt äldre personer upplever hastigheterna och mopedkörning som ett stort problem men även pedagoger och andra vuxna påpekade också att det körs väldigt fort på vägar där skolbarn behöver passera. Enligt några av de pedagoger som intervjuats är det "bilkaos" på morgonen, personalparkeringarna är alltid fulla och motorfordon kör på gångvägar. Föräldrar upplever att det är otryggt att låta barnen gå själva. Bilar kör in också på torgytan i Geneta centrum som ska vara bilfritt, vilket flera deltagare påpekade.

20 procent av de som svarat på frågor om hur man tar sig till och från sin bostad och vad man tycker om kollektivtrafiken använder bil för att ta sig runt. 38 procent uppgav att de oftast tar bussen, medan bara 2 procent cyklar, 16 procent uppgav att de ofta eller oftast går för att ta sig runt. En man och en kvinna, 75 respektive 70 år berättade att de "går och cyklar, det finns bra cykelvägar och det är platt." Barn i mellanstadiet uppgav att de skulle vilja att fler cyklar än bilar i framtiden och att de gärna skulle cykla till skolan. Några sa dock att de bor så nära så det är lättare att gå.

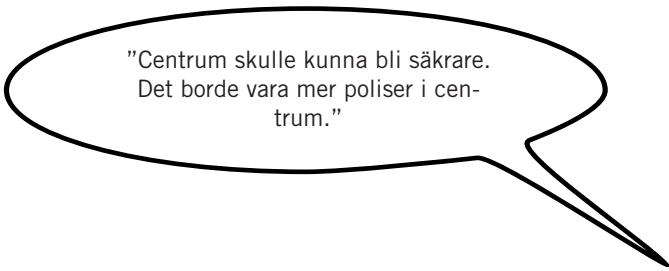
Både bilförare och de som oftast går tog upp dålig asfaltsbeläggning och väggorpar som något att förbättra. Till exempel infarten till Geneta centrums parkering och parkeringsplatserna vid vissa av D. Carnegies bostadsområden. Medan vissa upplever cykel- och gångvägarna i Geneta som väldigt bra och att de har god tillgänglighet medan andra upplever att de borde skötas bättre. En 86-åring kvinna påpekade att rötter sprängt sönder asfalt på flera ställen. "Gångvägarna bör ses över, rötterna förstör och gör det svårt för äldre som går dåligt att ta sig runt."

Nästan alla dialogdeltagarna tycker att kommunikationerna fungerar väl i området, att det är lätt att ta bussen och att man är nöjd med att den går en gång i kvarten. Endast två personer är missnöjda med kollektivtrafiken. En 40-årig kvinna tar bilen därför att det är "[k]rånligt och det tar lång tid att ta sig från Rönninge till Geneta." En 17-årig pojke tycker att det fungerar dåligt att byta mellan bussar och pendeltåg för tåget går precis innan bussen kommer fram och man måste vänta länge på nästa tåg. Han önskade en bättre busslinje mellan Vasa Handelsplats/Holmfastvägen och pendeltåget, som inte tar massa omvägar.

"På Prästgårdsgatan körs det också väldigt fort, kommer man ner mot rondellen vid Klockarvägen så är det också svårt att se runt hörnet. Det är potentiellt farligt."

Vissa av medborgarna hade väldigt konkreta förslag som att lägga till en till rondell på Holmfastvägen eftersom det är mycket problem där, eller att se över övergångsställena vid busshållplatserna vid centrum eftersom "Folk genar bara rätt framför bussen." En man som kom till ett av dialogtillfällena enkom för att föra fram synpunkter kring trafik föreslog att kommunen borde sätta upp "en stoppskylt vid korsningen Klockarvägen och Brolundavägen. Det är högerregel där men det är alltid stor förvirring, och konflikter." På Prästgårdsgatan körs det också väldigt fort, det är även svårt att se runt hörnet när man kommer körande mot rondellen vid Klockarvägen.

"Det är otryggt i Geneta centrum, det är mycket trafik runt centrum, det går inte att röra sig utan att vara rädd för att bli påkörd av både bilar och mopeder." -Kvinna, 75 år

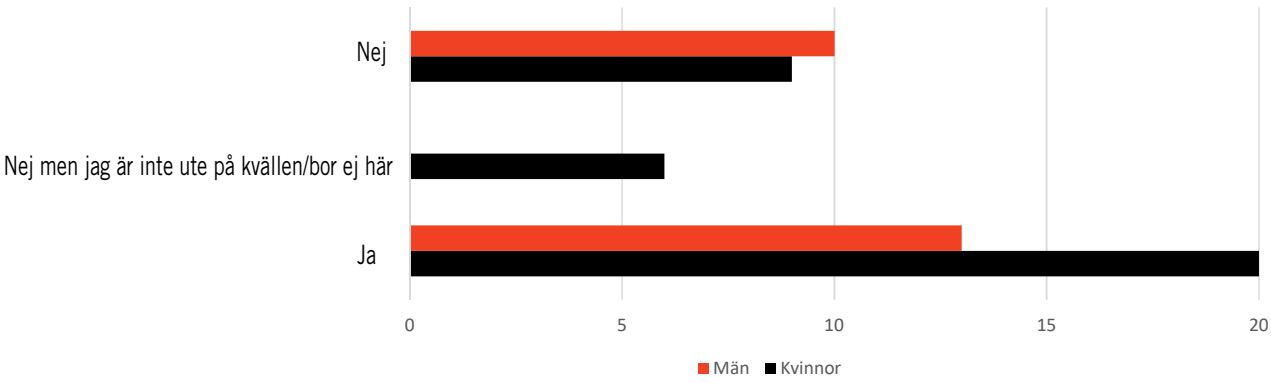
Trygghet och otrygghet

Väldigt många dialogdeltagare upplever sitt område som tryggt och lugnt, ett ställe där man känner alla och har nära till skolor och förskolor. Att Geneta är lugnt var något flera framhöll som de mest positiva med stadsdelen. Upplevelsen av trygghet varierade dock kraftigt mellan de som deltog i dialogen.

På frågan om det finns platser man undviker helt eller delvis på grund av otrygghet var det 19 procent kvinnor och flickor samt 26 procent män och pojkar som svarade Nej. 13 procent svarade att de inte känner sig otrygga men undviker att vara ute kvällstid eller har flyttat (6 kvinnor och 5 män). 42 procent av de tillfrågade kvinnorna samt 34 procent män och pojkar angav att de undviker vissa platser eller känner sig otrygga i Geneta.

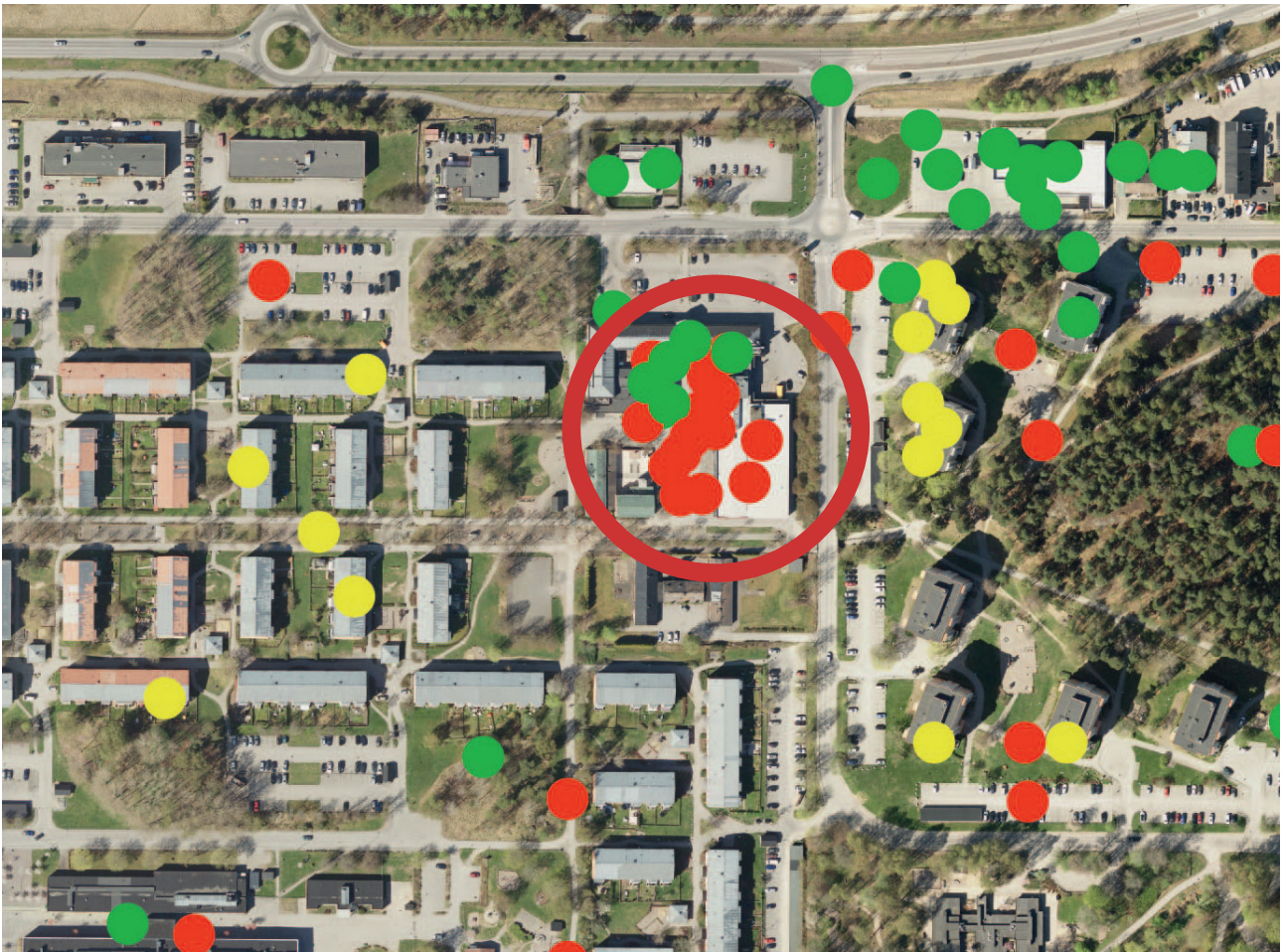
Otryggheten beror enligt dialogdeltagarna på några huvudorsaker. Dels på trafiksituationen som nämnt ovan men också på grund av kriminell aktivitet och att större grupper av ungdomar samlas. Några berättade att de skjuter med smällare sent på kvällar och nätter och ett par personer trodde också att det är ungdomarna som sätter eld på bilar. Flera personer berättade också att narkotikahandel sker öppet i centrum. På prickkartan pekade fjorton personer ut centrum som en otrygg plats som behöver utvecklas, medan sju personer gillar centrum och tycker att det är en positiv plats. Här var det stora skillnader mellan de som bor på södra sidan i villor och de som bor på norra sidan i hyresrätter. De deltagarna som bor i södra Geneta upplever att centrum är trist och otryggt medan de som bor på norra sidan generellt var mer positiva och mindre otrygga i centrum.

Finns det platser du undviker p.g.a. otrygghet?

Vissa dialogdeltagare trodde inte att bilden av Geneta som ett otryggt område skulle gå att förändra. De menade att områdets karaktär skulle präglas av samma sociala strukturer oavsett om man planterar nya blommor eller gör utbudet av butiker i centrum större.

Ett antal deltagare tog upp sophantering och skräp som ett problem i området. Både i sitt flerbostadsområde, att soppåsar lämnas utanför miljöhusen, men också att centrum och även Fältet i viss mån upplevs som skräpig. Flera stycken klagade på sophanteringen på Klockarvägen och en man berättade att någon eller några "dumpar matavfall" vilket leder till problem med skadedjur.

Utsnitt över prickkartan som visar positiva och viktiga platser samt platser som bör utvecklas, som man ogillar: 7 personer gillar centrum eller tycker det var en positiv plats, medan 14 stycken upplever att det är otryggt och en plats som behöver utvecklas.

5. Analys

Nära till allt

Överlag var väldigt många positiva till sitt område. Många som intervjuades har bott i Geneta i hela sitt liv eller en längre tid. Positiva värden som lyftes fram var att det är lugnt, fint med naturen, att det är nära till allt (skola, dagis, vård, affärer Fältet, och natur), att det är promenadvänligt, samt att det är trevlig stämning mellan grannar. De här värdena lyfts ofta fram som positivt med miljonprogramsområdena och är något som de boende i stadsdelen vill behålla. Att behålla de funktioner som idag uppskattas och som bidrar till känslan av småskalighet är viktigt för att Geneta ska utvecklas på ett sätt som ger mervärde till både befintliga och framtida boende.

Lek och aktivitetsytor

Både barn i mellanstadiet och ungdomarna i högstadiet upplever att det finns lite för dem att göra i Geneta. Fältet erbjuder goda möjligheter till olika aktiviteter men några uttryckte att det är långt bort och många barn får inte gå själva utan vuxens sällskap. På södra sidan finns inga iordninggjorda lektytor förutom en inhägnad asfalterad fotbollsplan mellan Tennisvägen/Ishockevägen samt gungor. Att bevara små skogsdungar i närheten förskolorna framhölls som viktiga platser för lek och lärande av pedagogerna. I workshopparna med barn framkom det att vissa skogsdungar runt Fältet är viktiga och roliga platser.

För barn i lågstadiet som får röra sig mest begränsat är de viktigaste platserna, huset och gården där man bor och skolan. 5 av 10 ritade skolan och 9 av 10 ritade sina bostadshus och den lekpark som fanns på gården på sina kartor över Geneta. Workshopparna med elevrådet visade att inte bara väldigt små barn leker i närheten av bostaden men även barn i åldrarna 7 till 10 år. Att lekplatser på gården eller i närområdet även erbjuder något för barn upp till 10 år är alltså viktigt. Att skolgården erbjuder varierande och stimulerande lekmöjligheter är en jätteviktigt grund, men att det finns spännande lekplatser i närområdet där man bor är minst lika viktigt.

Wasaskolan har en relativt stor skolgård som är i stånd att renoveras i samarbete med elevrådet medan Kringlaskolans gård i huvudsak är asfalterad. Bättre lekmöjligheter bör planeras in i framförallt östra delen av Geneta men eventuellt också den södra delen. Den lekplats som finns vid Tennisvägen skulle exempelvis kunna rustas upp. De skol- och förskoleplatser som finns idag förväntas precis att klara beräknat antal barn till 2020 utan nybyggnation enligt Södertälje kommun. Förtätas stadsdelen behöver fler förskole/skolplatser att planeras in.

Det finns många sportföreningar men det verkar saknas estetiska aktiviteter i området. Både vuxna, barn och pedagoger berättade att kulturutbudet är skvalt i stadsdelen. Flera stycken önskade ett bibliotek i centrum, en pojke föreslog ett internetcafé för att kunna spela onlinespel tillsammans och två flickor skulle vilja kunna gå danskurser. Att den viktigaste platsen för ungdomar i högstadiet är två bänkar nära centrum, talar för att de inte har så många platser att ta vägen, vilket bör tas med i planeringen av den tänkta förtätningen. Lokaler och aktiviteter för unga som inte deltar i en sportklubb rekommenderas att planeras in.

Fältet

Nästan alla uppgav att Geneta sportfält är en viktig och bra plats som bör bevaras. Den nyttjas av barnfamiljer, av motionärer, av skolor och förskolor, av pensionärer och hundägare och av både boende på norra och östra sidan samt boende i villor och i hyresradhusen på södra sidan.

Fältet fungerar som pedagogiskt klassrum, som mötesplats och främjar fysisk aktivitet. För i princip alla barn som deltog upplevs lekplatsen på Fältet som en viktig och positiv plats. Den fotbollsplanen som växt igen och inte sköts om pekade många som ut som en plats att förbättra.

Fältet kan också fungera som en barriär och ha en avskiljande effekt mellan norra och södra Geneta. Det kan bland annat bero på att det är flerbostadshus och hyresrätter på norra sidan och privata villor och radhus på södra sidan. Att Geneta upplevs som segregerat från resten av Södertälje tog flera dialogdeltagare upp som problematiskt. Under dialogen framkom även att stadsdelen i sig är segregerad. Många som bor i villa berättade att de aldrig besöker Geneta centrum och norra sidan, därför att det är otryggt och/eller inte finns något som lockar. En 75-årig kvinna berättade att hennes

vänner och familj undrar hur hon kan bo i Geneta, på grund av att det skulle vara farligt och kriminellt. Men hon menade att den bilden snarare gäller norra sidan av Geneta och inte alls den södra som är ”ett lugnt och bra område”. Boende på norra sidan hade en mer positiv bild av Geneta centrum, de besöker vårdcentralen, familjecentralen och handlar kompletteringsvaror i matvarubutikerna där.

Fältet upplevdes också som mörkt av många och otryggt av några. Lekplatsen fungerar även som tillhåll för ungdomar och unga vuxna på kvällstid och ibland vandaliseras bänkar och annat. Detta kan svårt att bygga bort, men belysningen kring lekparken bör ses över. De barn och unga vi pratade med efterlyste alla ett ställe att kunna hänga på lite mer självständigt, de vill inte känna sig i vägen eller störa någon men har ingenstans att ta vägen. En stor andel barn, unga och vuxna lyfte att man saknade en fritidsgård och att man trodde att ”stöket” på kvällar och nätter skulle bli bättre om ungdomarna i Geneta hade någonstans att vara. Få unga och vuxna tror att den nya ungdomsgården i Ronna inte kommer att besöka av ungdomar i Geneta på grund av att det upplevs som för långt bort.

Baserat på medborgardialogen bör Fältet bevaras och dess befintliga kvalitéer förstärkas. Tryggheten behöver öka vilket bland annat kan göras genom förstärkt belysning, både kring och på Fältet. Vi rekommenderar att förstärka stråk och kopplingar mellan södra och norra sidan eftersom Fältet inte bara fungerar som en mötesplats i området men också som en barriär. Den fotbollsplan som är oanvänd bör rustas upp eller nyttjas på annat bättre sätt för att undvika öde och otrygga platser.

Handel och service

En majoritet av de som bor på södra sidan i Geneta upplever att de har allt de behöver avseende shopping och service. De kan promenera över till Vasa handelsplats där flera stora kedjor etablerats. Många uttryckte dessutom att Geneta centrum blivit en otrygg och trist plats. De som bor på norra sidan, hade generellt en annan inställning. Många tycker att det är trist att centrum blivit så öde men uppskattade flera verksamheter. Bland barn och ungdomar är Geneta centrum en plats för att köpa godis och umgås.

Geneta centrum har ett väldigt begränsat utbud och har i dagsläget svårt att konkurrera med det närbelägna Wasa handelsplats. För att en satsning på Geneta Centrum ska bli ekonomiskt hållbart är en befolkningsökning en förutsättning. Just centrum pekas ut som en otrygg plats för många och flera berättade att narkotika säljs öppet. Detta måste naturligtvis hanteras för att fler människor ska vilja besöka centrum. Fler och mer attraktiva butiker och målpunkter kan dock locka till sig fler människor vilket i sin tur skulle kunna ha en positiv inverkan på platsen.

Geneta centrum är vänt inåt mot en i dagsläget helt tom, relativt stor yta och platsen upplevs idag som öde. Torghandel med frukt och grönt, bänkar, träd och planteringar var något många uppskattade förut och förslog som förbättringsåtgärder. Ett par personer föreslog även att anlägga något för barn så att föräldrar kan handla i lugn och ro.

Besökaren möts av en parkeringsplats och behöver gå igenom en portal för att komma in till torget. Det är svårt att få en överblick och tegelbyggnaderna med få fönster utåt upplevs inte som inbjudande. Aktiva fasader med skyltfönster eller entréer utåt skulle stärka känslan av liv och rörelse. Genom att bygga bostäder ovanpå eller i anslutning till Geneta centrum skapas också mer rörelser på platsen, på olika tider av dygnet. Fler boende i området ökar den sociala kontrollen, att se och bli sedd av andra, vilket ökar känslan av trygghet.

Trygghet

De flesta som medverkade i dialogen, både barn och vuxna var medvetna om den negativa bild stadsdelen tampas med. Antingen kommenterades det direkt, eller tog sig i uttryck att man intygande att det är jättelugnt i stadsdelen och/eller att det inte alls är så osäkert som många tror. Andra höll med i den mediala bilden av Geneta som otryggt och osäkert med bilbränder och kriminalitet.

Andra tyckte att det var bättre förut, att Geneta blivit skräpigt och att det är mörkt och dåligt belyst. Otryggheten beror till stor del även på öppen narkotikahandel, ungdomar som hänger i grupp utomhus på kvällstid och på grund av otillåten trafik.

Otryggheten i Geneta är som i många andra trafikseparerade områden, kopplat till trafik. Dels otillåten fordonstrafik på gång- och cykelvägar men också att social närvaro helt saknas längs med bilderna,

som exempelvis längs med Klockarvägen som kantas av parkeringsplatser till bostadsområdena på ena sidan och industrilokaler, galler och buskage på andra sidan. Hämtning och lämning med bil till skolan fungerar inte i dagsläget enligt de pedagoger som intervjuats.

Det är grundläggande för en fungerande stadsdel att kunna känna sig trygg i sitt närområde. Därför bör strukturplanen bidra till en ökad känsla av positiv social kontroll i Geneta. Att till exempel stärka gång- och cykelstråk och att anlägga nya bostadshus med lokaler och skyltfönster längs med Klockarvägen och andra bilder, skulle kunna bidra med mer liv och rörelse mot vägarna. Bilder med karaktären av en stadsgata skulle även kunna bidra till sänkta hastigheter.

Många dialogdeltagare tycker att det är mörkt generellt i Geneta, känslan av otrygghet kan minskas genom att se över belysning och planera lokaler och skyltfönster mot vägar.

6. Rekommendationer

Här nedan följer sammanfattande rekommendationer baserat på vad som framkom i medborgardialogen.

Nära till allt

De flesta uppgav närheten till skola, handel och natur som det mest positiva i Geneta.

- Bevara bostadsnära funktioner
- Värna om känslan av småskalighet
- Prioritera gång- och cykeltrafikanter
- Undvik för storskaliga projek

Trygghet

Många upplever att Geneta är en lugn och trygg plats men fler upplever att det är otrysgt.

- Geneta centrum pekas framförallt ut – stärk platsen
- Nytt belysningsprogram
- Komplettera bilder med gång- och cykelvägar
- Aktiva fasader i bottenplan
- Skapa fler platser för ungdomar att vara på, även inomhus
- Se över trafiklösningar vid skolor och förskolor
- Fordonshinder vid gång- och cykelvägar

Handel och service - Geneta Centrum

De flesta på södra sidan upplever ett gott utbud medan boende på norra sidan saknar fler butiker i centrum, mötesplatser och en bankomat.

- Behåll funktioner och service som finns idag
- Förstärk Centrum genom att bygga på eller nära platsen
- Öppna upp fasaden ut mot parkeringsplatsen och torget
- Behövs alla parkeringsplatser – Plats att förtäta?
- Lägg till funktioner på torget
- Planera för lokaler för estetisk verksamhet

Lek och rekreativsmöjligheter

Barn är inte lika mobila som vuxna. Ju större barn desto större mobilitet.

- Både de bostadsnära lekplatser och de större lekplatser är populära bland barnen.
- Rusta upp lekplatsen i radhusområdet
- Tänk på att även barn upp till 10-årsåldern kanske inte får gå så långt från bostaden
- Klätterställningar, gungor och "höga" rutschkanor var populärast
- Bevara små skogsdungar bredvid förskolorna – uppskattade lekställen
- Planera för en ny fritidsgård i stadsdelen.
- Skapa mötesplatser som inte kräver konsumtion. Detta gynnar både barn och vuxna.

Skola och förskola

De skolplatser som finns i stadsdelen idag beräknas räcka till 2020 utan nybyggnation.

- Planera in fler skol- och förskoleplatser tidigt i processen.

Fältet

Fältet är en av Genetas viktigaste och mest uppskattade platser. Fältet fungerar som mötesplats i området men verkar även avskiljande mellan norra och södra Geneta

- Bevara och förstärk befintliga kvalitéer
- Förtydliga och stärk kopplingen mellan norra och södra Geneta
- Rusta upp eller bygg om den fotbollsplan som inte används idag
- Förstärk belysning

Fotnoter

- s. 4 1. <https://www.sodertalje.se/globalassets/bo-och-bygga/detaljplaner/program/sodertalje-stadskar-na/program/sodertalje-stadskarna-2009-2029.pdf>
- s. 6 2. Södertälje kommun.
- s. 8 3. Det är inte säkert att alla prickade ut var de bor men 31 gula prickar har placerats ut.
- s. 8 4. Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter (2009) Stockholm: UNICEF
- s. 8 5. Sverige Konventionen om barnets rättigheter med strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (2014) Barnkonventionen 25 år. Regeringskansliet.

Industrigatan 10
112 46 Stockholm
Tel: 08 - 35 43 45
Mail: info@urbanutveckling.se
www.urbanutveckling.se